

Халқ сўзи

Ўзбекистон —
Келажаги
Буюк
Давлат

2025 йил — АТРОФ-МУҲИТНИ АСРАШ ВА «ЯШИЛ» ИҚТИСОДИЁТ ЙИЛИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

WWW.XS.UZ

E-mail: Info@xs.uz

2025 йил 23 август, № 172 (9067)

Шанба

Сайтимидаги ўқиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг.

САММИТ ЎЗАРО СТРАТЕГИК ШЕРИКЛИК МУНОСАБАТЛАРИНИ ЯНАДА МУСТАҲКАМЛАШГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Туркман халқининг миллий етакчиси, Туркменистон Халқ Маслаҳати Раиси Гурбангули Бердимухамедовнинг таклифига биноан 22 август куни «Озарбайжон — Туркменистон — Ўзбекистон» форматидаги уч томонлама саммитда иштирок этиш учун амалий ташриф билан ушбу мамлакатда бўлди.

Дастлаб «Аваза» миллий туризм зонасининг Конгресс марказида Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ва Туркман халқининг миллий етакчиси, Туркменистон Халқ Маслаҳати Раиси Гурбангули Бердимухамедовнинг ўз-ўз ва расмий делегациялар иштирокидаги музокаралари бўлиб ўтди.

Сўхбат аввалида Туркменистон етакчиси давлатимиз раҳбарига Туркменистон Президенти Сердар Бердимухамедовнинг саломини ва энг эзгу тилаklarини етказди.

Олий даражадаги келишувларни амалга ошириш доирасида Ўзбекистон — Туркменистон дўстлик, яхши кўнчилик ва стратегик шериклик муносабатларини янада кенгайтириш ва мустаҳкамлашнинг долзарб масалалари кўриб чиқилди.

Ўзаро манфаатли ҳамкорлик барча йўналишда жадвал ривожланиб бораётгани катта мамнуният билан қайд этилди.

Жорий йил бошидан буён товар айирбошлаш ҳажми 700 миллион долларни ташкил этди. Феврал ойидан бошлаб мамлакатлар ўртасида эркин савдо режими амал қилмоқда, пойтахтларда савдо уйлари ишламоқда. Санот, энергетика, транспорт, қишлоқ ва сув ҳўжалиги, иқтисодиётнинг бошқа тармоқларида кооперация лойиҳалари амалга оширилмоқда.

Жорий йилда «Шовот — Тошовуз» савдо зонасини ишга тушириш бўйича бир-галликдаги ишлар якунланмоқда.

Бўлажак олий даражадаги учрашувларга тайёргарлик доирасида Хукуматларо комиссиялар ва Ишбилармонлар кенгаши йиғилишлари ҳамда қатор маданий тадбирларни самарали ўтказиш мўҳимлиги қайд этилди.

Етакчилар Марказий Осиё давлатлари раҳбарларининг бўлажак еттинчи Маслаҳат учрашуви кун тартиби юзасидан ҳам фикр алмашдилар. Шу маънода, «Озарбайжон — Туркменистон — Ўзбекистон» форматидаги музокаралар мўҳим аҳамиятга эга экани қайд этилди.

Шундан сўнг Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев, Турк

ман халқининг миллий етакчиси, Халқ Маслаҳати Раиси Гурбангули Бердимухамедов ва Озарбайжон Республикаси Президенти Илҳом Алиевнинг уч томонлама учрашуви бўлиб ўтди.

Савдо-иқтисодиёт, транспорт-коммуникация, энергетика ва гуманитар соҳалардаги кўп қиррали ҳамкорликни ривожлантириш масалалари кўриб чиқилди.

Давлатимиз раҳбари сўзининг аввалида Гурбангули Бердимухамедовни август ойи бошида БМТнинг Денгизга чиқиш имкони бўлмаган ривожланаётган мамлакатлар бўйича учинчи конференцияси муваффақиятли ўтказилгани билан яна бир бор самимий табриклади.

Ўзбекистон Президенти Озарбайжон етакчиси Илҳом Алиевни яқинда Вашингтон шаҳрида Арманистон билан тинчлик декларацияси имзолангани билан ҳам дилдан қўтлади.

Давлатимиз раҳбари кўп қиррали ҳамкорликни кенгайтириш бўйича қатор аниқ таклифларни билдирди.

Уч давлатнинг улкан транспорт салоҳиятини тўлиқ ишга солиш мўҳимлиги қайд этилди.

Амалдаги ва истиқболли йўлақларнинг туташуви Хитойни мамлакатларимиз худудлари орқали Жанубий Осиё, Яқин Шарқ ва Европа билан боғлайдиган барқарор ва самарали трансконтинентий йўналишни шакллантириш имконини беришига ишонч билдирилди.

Хозирги кунда Хитой — Ўзбекистон темир йўли қурилиши бошланган. Бундан ташқари, яқинда Покистон ва Афғонистон билан Трансафғон йўлагини қуриш лойиҳаси бўйича меморандум имзоланди.

Янги юк оқимлари, энг аввало, Озарбайжон, Туркменистон ва Ўзбекистон инфратузилмасидан самарали фойдаланишни таъминлаш қайд этилди.

Урта маршрутни, шу жумладан, Зангезур йўлини ривожлантириш борасида режалар ҳам қўллаб-қувватланди.

Энг мўҳим масалаларни биргалликда экспертлар даражасида ишлаб чиқишга киришиш таклиф қилинди.

Бу — ўтказувчанлик қобилиятини кенгайтириш, шу жумладан, Туркманбоши ва Боку портларида замонавий логистика инфратузилмасини яратиш, келишилган тариф сиёсатини юритиш, тартиб-таомилларни рақамлаштириш ва юклар назоратини таъминлаш масалаларидир.

Ўзбекистон асосий бозорларга бизнес учун энг қисқа ва манфаатли чиқишни таъминлаш мақсадида юк ташиш тарифларини ўзаро асосда пасайтиришга тайёриги билдирилди.

Бундан ташқари, саёй-ҳаракатларни бирлаштириш логистика инфратузилмасини ривожлантиришда иштирок этиши мумкин бўлган донор давлатлар ва халқаро ташкилотлар билан прагматик ҳамкорликни йўлга қўйиш имконини бериши таъкидланди.

Шу билан бирга, Ўзбекистон Каспий денгизи орқали юкларни ташиш учун ўз паром қувватларини яратишдан манфаатдорлиги билдирилди.

Энергетика хавфсизлигини таъминлаш мақсадида кооперацияни чуқурлаштириш ва энергия ресурсларини учинчи мамлакатларга экспорт қилиш йўлақларини ривожлантириш зарурлиги қайд этилди.

Бу борада Европага «яшил» энергия етказиб беришни ташкил этиш лойиҳаси истиқболли экани таъкидланди.

Анъанавий углеводородлар борасида Каспий шельфига геология-кндрив ишларини олиб бориш ва конларни ўзлаштириш соҳасида ҳамкорлик истиқболларини ўрганиш таклиф этилди.

Товар айирбошлашни ва санот кооперацияси соҳаларини тубдан ошириш яна бир устувор йўналиш сифатида қайд этилди. Таъкидланганидек, сўнгги йилларда Ўзбекистоннинг Туркменистон ва Озарбайжон билан ўзаро савдо ҳажми 2 баробар ошди. Товар айирбошлаш таркибидан санот маҳсулотларининг улуши 40 фоизга етди.

Барқарор савдо-логистика занжирларини ривожлантириш, улгуржи-таксимот марказларини ташкил этиш ва йирик савдо тармоқларига чиқиш, фитосанитария ва карантин талабларини унификация қилиш, маҳсулотларни рақамли марки-

ровкашни жорий қилиш, қўшма электрон платформаларни ишга тушириш ва товар-хомашё биржалари кооперациясини кенгайтиришни назарда тутадиган комплекс ҳаракатлар режасини биргалликда тайёрлаш таклиф қилинди.

Савдо-санот палаталари шафелигида кўргазма-ярмарка тадбирлари ва ишбилармонлик учрашувларини ўтказиш орқали уч мамлакат худудларини ушбу жараёнларга фаол жалб этиш таклиф қилинди.

Гуманитар алоқаларни кенгайтириш доирасида мамлакатларимиз ва учинчи давлатлардан сайёҳлар оқимини кўпайтириш, халқларимизнинг бой маданий мероси муштарақлиги, анъана ва урф-одатлари яқинлигини намойиш этиш имконини берадиган туризм ва маданий алмашинувларнинг уч томонлама дастурини қабул қилиш таклиф этилди.

Яқинда давлатимиз раҳбари илгарии сурилган ташаббуслар ва эришилган келишувларни амалга ошириш учун «Йўл харитаси»ни тайёрлаш, шунингдек, асосий йўналишлар бўйича вазирларнинг қўшма учрашувлари механизминини ишга туширишни таклиф қилди.

Музокаралар якунида Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев, Туркман халқининг миллий етакчиси, Халқ Маслаҳати Раиси Гурбангули Бердимухамедов ва Озарбайжон Республикаси Президенти Илҳом Алиев Кўшма баёнот қабул қилдилар.

Етакчилар ҳўзурида транспорт ва логистика, кемаасозлик ва фуқаро авиацияси соҳаларида ҳамкорлик тўғрисида меморандумлар, Товар-хомашё биржалари ўртасида савдо-логистика битим ва бошқа ҳужжатлар имзоланди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев, Туркман халқининг миллий етакчиси, Халқ Маслаҳати Раиси Гурбангули Бердимухамедов ва Озарбайжон Республикаси Президенти Илҳом Алиев музокаралар якунида оммавий ахборот воситалари учун баёнот бердилар.

Президентимиз уч мамлакат халқлари манфаатлари йўлида стратегик ше-

рикликни ривожлантириш борасидаги қатъий сиёсий иродани яққол намён этган учрашувларнинг самарали якунларини юксак баҳолади.

Музокараларда транзит йўлақларини ривожлантириш, жумладан, Туркманбоши ва Боку портлари имкониятларидан самарали фойдаланиш, замонавий логистика инфратузилмасини биргалликда шакллантириш масалаларига алоҳида эътибор қаратилгани таъкидланди.

Миллий транспорт тизимлари интеграциясини чуқурлаштириш мақсадида минтақадаги мавжуд ва истиқболли йўналишларни ўзаро боғлаш режалари атрафлича муҳокама қилинди. Ўзбекистон бу борада ўзаро мувофиқлашган сиёсат юритиш тарафдори экани таъкидланди.

Биринчи навбатда, халқаро бозорларга чиқишда бизнес учун қулай шaroитлар яратиш ва тариф сиёсати масалалари кўриб чиқилди.

Каспий денгизи орқали логистика инфратузилмаси ва паром ташувларини ривожлантириш лойиҳалари устида биргалликда ишлаш бўйича келишувларга эришилди.

Бундан ташқари, уч мамлакат ўртасида энергетика соҳасида — углеводород конларини ўзлаштириш ва ишлаб чиқарилган электр энергиясини экспорт қилиш бўйича ҳамкорлик имкониятлари кўриб чиқилди.

Товар айирбошлаш ҳажмини қарра-сига ошириш ва санот кооперацияси кўламини кенгайтириш вазифалари музокаралар кун тартибидан марказий ўрин эгаллади.

Миллий ишлаб чиқарувчиларнинг сифатли маҳсулотларини ўзаро етказиб беришни рағбатлантириш чоралари қўрилиши ҳамда уч мамлакат худудларининг салоҳиятини жалб этган ҳолда янги инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш учун шaroитлар яратилиши таъкидланди.

Етакчилар сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш ва экологик таҳдидларга қарши курашиш соҳасидаги ҳамкорликни кенгайтиришга келишиб олдилар. Бундан ташқари, туризм ва маданий ал-

машинувлар соҳасида қўшма дастур қабул қилинади.

Қабул қилинган қарор ва ҳужжатларни амалга ошириш бўйича ишлар вазирлар томонидан «Йўл харитаси» асосида амалга оширилади.

Давлатимиз раҳбари сўзининг якунида ушбу тарихий учрашув уч мамлакат ўртасидаги ўзаро манфаатли ҳамкорликни чуқурлаштиришга, барқарор савдо, транспорт ва энергетика йўлақларини яратишга, шунингдек, минтақавий интеграция жараёнларини жадаллаштиришга хизмат қилишни алоҳида таъкидлади.

Амалий ташрифнинг маданий дастури доирасида Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев, Туркман халқининг миллий етакчиси, Халқ Маслаҳати Раиси Гурбангули Бердимухамедов ва Озарбайжон Республикаси Президенти Илҳом Алиев биргалликда «Аваза» конгресс маркази ёнидаги махсус майдонга ташриф бурдилар.

Олий мартабали меҳмонларга «Галкинш» миллий от спорти жамоаси ахал-така зотли тулпорларининг чиқишлари намойиш этилди.

Дунёга машҳур «Галкинш» от спорти гуруҳи бу йил Монте-Карлода бўлиб ўтган 47-халқаро цирк фестивалида муваффақиятли иштирок этиб, олтин мукофотга сазовор бўлди, шунингдек, Истанбулда бўлиб ўтган Халқаро этносспорт фестивалида муваффақиятли қатнашди.

Туркман халқининг миллий етакчиси Ўзбекистон халқига қўқур ҳурмат-эҳтиром рамзи сифатида давлатимиз раҳбарига тўқин-сочинлик ва фаровонлик рамзи бўлган туя ва бўғалоқни совға қилди.

Шу билан Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Туркменистонга амалий ташрифий якунланди.

Ў.А.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Матбуот хизмати суратлари.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОИ ХАЛҚАРО ЗАМОНАВИЙ САНЪАТ БИЕННАЛЕСИНИ ЮҚОРИ САВИЯДА ЎТКАЗИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ Тўғрисида

Ўзбекистоннинг жаҳон маданий харитасидаги нуфузини юксалтириш, замонавий санъат, тарихий мерос, креатив иқтисодиёт ва туризм уйғунлигини таъминлаш орқали мамлакатнинг ижтимоий-иқтисодий тараққиётига ҳисса қўиш, шунингдек, ЮНЕСКОнинг Умумжаҳон мероси рўйхати ва «Ижодкор шаҳарлар тармоғи» дастурига кирган, асрлар давомида илм-фан, меъморчилик, хунармандчилик ва санъат маркази бўлиб келаётган эга экани қайд этилди.

- 2025 йилдан бошлаб ҳар икки йилда бир марта сентябрь — ноябрь ойларида Бухоро шаҳрида халқаро замонавий санъат биеннаlesi (кейинги ўринларда — Биеннале) ўтказиб борилсин.
- Биринчи Биеннале 2025 йил 5 сентябрь — 20 ноябрь кунлари юқори савияда ўтказилсин.
- Қуйдагилар Биенналенинг асосий мақсадлари этиб белгилансин:
 - мамлакатимизда замонавий ва амалий санъат,

хунармандчиликни қўллаб-қувватлаш ҳамда глобал маданий маконга интеграция қилиш;

- креатив индустрияда таълим, тадқиқот ва касбий маҳоратни ривожлантириш, юртимиз вақилларининг жаҳонга машҳур уста-ижодкорлар билан ҳамкорлигини йўлга қўйиш орқали халқаро даражага олиб чиқиш;
- юртимиз туристик жозибadorлигини ошириш, маданий мерос объектларини санъат намойиши майдонларига айлантириш, мунтазам қайта ташриф буюришга бўлган қизиқишни шакллантириш.

4. Халқаро замонавий санъат биенналесига тайёргарлик қўриш ва уни ўтказиш бўйича ташкилий қўмита (кейинги ўринларда — Ташкилий қўмита) тuzилсин, шунингдек, унинг таркиби ва асосий вазифалари 1 ва 2-иловаларга мувофиқ тасдиқлансин.

5. Белгилаб қўйилсинки, Маданият ва санъатни ривожлантириш жамғармаси (кейинги ўринларда — Жамғарма) Ташкилий қўмитанинг ишчи органи ҳисобланади.

(Давоми 2-бетда).

МУСТАҚИЛЛИК — БЕБАҲО НЕЪМАТ

Ўтаётган ҳар бир кун, ҳар бир соат бизни муқаддас Ватанимиз мустақиллигининг 34 йиллиги байрамига тобора яқинлаштирмоқда

Юртимизда ажойиб тарихий саналар, байрамлар кўп, бироқ улар орасида Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигини қўлга киритган кун халқимиз тарихи ва тақдири, ёрқин келажагидаги мўҳим аҳамияти билан ажралиб туради. Шу боис мамлакатимизда мустақиллик байрами ўзгача шўқуқ билан, чинакам умумхалқ байрами, озодлик ва савдат айёми сифатида кенг нишонланади.

Нуктаи назар

Чунки асрлар давомида ўзининг ақлу заковати, бунёдкорлиги ҳамда бетакрор салоҳияти билан дунё тамаддунига улкан ҳисса қўшган, бироқ тарих ва тақдир тақозоси билан маълум муддат эркинлик исканжасида кун қўрган ўзбек халқи учун хурриятнинг қадри бебаҳоdir. Шу кунларда миллий мустақиллигимизнинг 34 йиллигини кўтаринки руҳ ва хурсандчилик билан қутиб олиш учун қизгин тайёргарлик ишлари бошланиб кетди. «Ватан учун, миллат учун, халқ учун!» деган бош гоғни ўзида му-жассамлаган байрам тадбирлари бугун биз ягона халқ, ягона миллат бўлиб, қўзлаган юксак мақсадларимиз сари дадил бораётганимизни намён этади. Дунёдаги ҳар бир жамят, ҳар бир давлатнинг ўзига хос, ўзига мос келадиган, унинг юксалиши учун хизмат қиладиган гоғси, мафкураси мавжуд бўлади. Одамлар қайси бир жамятда яшамасин, нимагадир ишонини, этиқод қилиши, қандайдир бир гоғга, таълимотга асосланиб иш қўриши ва фаолият юритиши лозим. Гоғнинг, мафкуранинг аҳамияти шундаки, у жамятининг ривожланиши, олға томон ҳаракатланишини рағбатлантиради, миллатнинг барча аъзоларини умумий мақсад йўлида бирлаштиради.

ЁШЛАР БАНДЛИГИ ВА ОЛИЙ ТАЪЛИМДАГИ ЗАМОНАВИЙ ЁНДАШУВЛАР

Президент Шавкат Мирзиёев 8 август куни олий таълим битирувчиларининг бандлигини таъминлаш масалалари бўйича йиғилиш ўтказди. Унда таълим ва ишлаб чиқариш ўртасидаги узвий боғлиқликни кучайтириш, бозор талабига мос мутахассислар тайёрлаш ҳамда ёшларни кафолатли иш билан таъминлаш масалалари муҳокама қилинди.

Муносабат

Кейинги йилларда Ўзбекистон олий таълим тизимида катта ўзгаришлар рўй бермоқда. Охириги етти йилда қабул 4,5 баробар ошиб, қамров 42 фоизга етди. Бироқ Президентимиз таъкидлаганидек, кадрлар тайёрлаш тизими ҳали ҳам меҳнат бозорининг реал эҳтиёжларига тўлиқ мос эмас. Масалан, Жиззахдаги "BYD" заводидида ҳозир 100 та бўш иш ўрни мавжуд. Шундан чорак қисми — робототехника ва бўёқлаш, роботларни дастурлаш соҳасидаги муҳандислар учун. Завод тўлиқ қувватга ўтгач, малакали мутахассисга талаб янада ошади. Шу боис кадрлар тайёрлашда айни ҳолатлар ҳисобга олиниши зарур.

Тўғри, бугун мамлакатимиз олий таълим тизими изчил юксалиб бормоқда. Жумладан, олий ўқув муассасалари сони ва талаба қамрови рекорд даражасига етди. ОТМ сони 2024/2025 ўқув йили бошида 222 та бўлди (филиаллар билан), бу 2015 йилдагидан 3,2 карра кўп. Талабалар сони 1,43 миллион, 2015 йилдагидан қарийб 5 баравар ошган. Уларнинг 782 минг нафарини аёллар ташкил этади. Олийгоҳларнинг молиявий, ташкилий ва академик мустақиллиги кенгаймоқда.

Шунга қарамай, бугунги тараққиёт шиддати, янги Ўзбекистонни бунёд этишга қаратилган эзгу мақсадлар рўёби олий таълимни соҳалар талаби даражасига кўтариш, кадрлар тайёрлаш сифати ва ёшлар бандлиги қамровини жадал оширишни тақозо қилмоқда.

Мутахассис ва корхона ўртасидаги кўприк Сўнгги йилларда 40 та ОТМга молиявий мустақиллик берилди. Бу иқтисодийёт, ҳуқуқ, тиббиёт, хорижий тиллар каби йўналишларда ўз самарасини берди. Аммо қишлоқ хўжалиги, муҳандислик, аниқ ва табиий фанлар хануз ёшлар учун унчалик жозибадор эмас. Шу сабабли, 25 та муҳандислик олийгоҳининг ҳамкор корхоналарда 438 та кафедраси очилди. Масалан, нефть-газ тармоғида таълим-ишлаб чиқариш кластерлари ташкил этилди. Натижада Бухоро техника уни-верситетининг 2 мингдан ортиқ битирувчилари ўз мутахассислиги бўйича иш топди. Илмий тадқиқотларни тижоратлаштириш даражаси эса 10 баравар ошди.

Яқин йилларда 83 миллиард

долларлик йирик лойиҳалар ишга туширилади. Фақат саноатнинг ўзида 500 мингга яқин малакали мутахассисларга эҳтиёж пайдо бўлиши кутулимоқда. Бухорода газ-кимё мажмуаси, Устюртда хорижий ҳамкорликдаги лойиҳалар бунга ёрқин мисолдир.

Энди 1 миллион доллардан ортиқ қийматга эга ва 50 дан кўп иш ўринлари яратувчи ҳар бир лойиҳа техник-иқтисодий асосда зарур мутахассислар рўйхати билан бирга ишлаб чиқилади. Олий таълим муассасалари шу асосда буюртма олиб, кадрларни мақсадли тайёрлайди.

Талабаларнинг билим даражаси иккинчи курсдан сўнг инвесторлар иштирокида баҳоланади. Битирув иши эса амалий лойиҳалар асосида ҳимоя қилинади. Инвестор талабига жавоб берадиган ёшлар кафолатли иш билан таъминланади. Шундан қилиб, олийгоҳ билимли, малакали мутахассислар ва корхоналарни ўзаро боғлайдиган кўприкка айланади.

Ахборот технологиялари — келажак касби

Ахборот технологиялари — бугун нафақат илмий-техникавий тараққиётнинг, балки жаҳон иқтисодийётининг асосий ҳаракатлантурувчи кучи. Рақамли иқтисодийёт, сунъий интеллект, "Big Data", киберхавфсизлик, булутли технологиялар ва блокчейн каби йўналишлар глобал миқёсда янги иш ўринлари, хизматлар ва бизнес моделларни вужудга келтирмоқда.

Ўзбекистонда ИТ соҳасида банд аҳолининг 60 фоиздан ортигини 35 ёшгача бўлган ёшлар ташкил этади. "Бир миллион дастурчи" лойиҳаси доирасида минглаб ёшлар дастурлаш асосларини ўрганмоқда. ИТ-парк резидентлари сони 2020 йилда 147 та бўлса, 2024 йилда мингдан ошди. Уларда ҳодимларнинг асосий қисми 20 — 30 ёшли мутахассислардир.

Хориж тажрибаси шуни кўрсатадики, Эстония ва Жанубий Кореяда ахборот технологиялари асосларини мактаб чоғидан мажбурий тарзда ўқитиш келажакда рақобатбардош кадрлар тайёрлашга хизмат қилади. Ҳиндистон эса ИТ аутсорсинг орқали миллионлаб долларлик экспорт ҳажмига эришган бўлса, Исроилда стартап экотизими орқали юқори технологияли иш ўринлари яратилган.

Эстония ахборот технологияларидан фойдаланишда дунёда етакчи ўринда туради. Ушбу давлатда рақамли хизматлар ва электрон бошқарув тизими жаҳонда энг самарали, деб эътироф этилган. Мамлакат аҳолисининг 99 фоизи давлат хизматларидан онлайн фойдаланади. Солиқ декларациялари, тиббий ёрдам, овоз бериш жараёнлари, бизнесни рўйхатга олиш — барчаси интернет орқали амалга оширилади. Жаҳоннинг кўплаб тadbirkорлари Эстония резиденти бўлиб, онлайн бизнес юритиши мумкин. Бу орқали давлат кўшимча инвестиция ва солиқ тушумлари келмоқда.

Юқорида айтганимиздек, бу мактабларда дастурлаш мажбурий фан сифатида ўқитилишининг самараларидан бири. Шунингдек, ушбу мамлакатда олийгоҳлар ИТ мутахассисларини халқаро стан-

да қўлланилади. Шу боис ИТ ва стартаплар соҳасидаги тadbirkорларнинг 60 фоизи 35 ёшгача бўлганлардир. Ахборот технологиялари ва телекоммуникация ЯИМнинг 10 фоизини ташкил қилади. "Samsung", "LG", "Kakao" каби йирик корпорациялар иқтисодий ўсишнинг драйвери ҳисобланади. Ёшлар стартапларини давлат грантлари ва венчур инвестициялар билан қўллаб-қувватлаш рақамли иқтисодийёт ривожини тезлаштиради.

Хориж тажрибаси шуни кўрсатадики, ахборот технологиялари саноат билан уйғун ривожланганда иқтисодийётнинг ўсиш суръати ва самарадорлиги сезиларли ошади.

Ўзбекистон шароитида қатор йўналишларда амалий ишлар олиб бориш мақсада мувофиқ. Жумладан, "ERP" ва "IoT" тизимларини жорий этиш орқали корхона ресурсларини реал вақтда ҳисоблаш ва оптималлаштириш мумкин. Автоматлаштирилган линиялар, роботлар ва "3D" принтерлардан фойдаланиш орқали ишлаб чиқариш тезлигини ва маҳсулот сифатини ошириш имконияти катта. Сунъий интеллект ёрдамида талаб прогнозини аниқлаш, маҳсулот сифатини назорат қилиш ва ишлаб чиқаришда хатоларни камайтириш

ган натижаларга эришишда муҳим аҳамият касб этади.

Бу йўналишларни амалга ошириш натижасида саноатда рақамли трансформация жараёни тезлашади, ишлаб чиқариш самарадорлиги ошади. ИТ соҳасида ёшлар учун юқори маошли ва юқори қийматли иш ўринлари яратилади.

Битирувчиларни қўллаб-қувватловчи тизим

Йиғилишда айтилганидек, 2024/2025 ўқув йилидаги 92 минг битирувчининг 20 минг нафари магистратура ёки иккинчи мутахассислик бўйича ўқишни давом эттиради. Яна 20 минг нафар ёш Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги орқали стаж талаб қилмайдиган ишларга жойлаштирилади. Ҳар бир вилоятда очиладиган "бизнес инкубаторлар" орқали 10 минг ёш тadbirkорлик, маркетинг, дизайн, ИТ соҳаларида банд қилинади.

Кимё, энергетика, геология, автотомобилсозлик, металлургия, тўқимачилик, қурилиш, транспорт ва логистика каби тармоқларда ҳам янги иш ўринлари яратилади. Тижорат банклари орқали 20 минг битирувчи бизнес бошлаш учун имтиёзли кредитлар берилди. Битирувчини ишга олган тadbirkорлар ҳам 5 миллиард сўмгача имтиёзли кредит олиши мумкин.

Ўзбекистонда олий таълим тизими янги босқичга чиқар экан, бу нафақат диплом берадиган, балки битирувчисини иш билан таъминлайдиган тизим бўлиши кўзда тутилган. Йирик саноат лойиҳалари, амалиётга йўналтирилган таълим, бизнесни бошлаш учун кредитлар — буларнинг барчаси ёшлар бандлигини таъминлашга хизмат қилади.

Хориж тажрибаси шуни кўрсатадики, ахборот технологиялари соҳаси ёшлар бандлигини таъминлашда ва миллий иқтисодийёт модернизациясида ҳал қилувчи аҳамиятга эга. Эстония, Жанубий Корея, Ҳиндистон, Исроил, Сингапур ва АҚШ мисолида айтиш мумкинки, таълим тизимида рақамли кўникмаларни эрта ўқитиш, стартап ва аутсорсинг бозорини ривожлантириш иқтисодий ўсишга кучли туртки беради.

Ўзбекистон учун ҳам ИТ соҳасини олий таълим ва ишлаб чиқариш билан чуқур интеграция қилиш, ёш мутахассисларни халқаро талабларга мос тайёрлаш, ИТ хизматлари экспортини кенгайтириш ва рақамли инфратузилмани ривожлантириш стратегик устувор йўналиш ҳисобланади. Бу нафақат ёшлар бандлигини оширади, балки мамлакатнинг глобал рақобатбардошлигини таъминлайди.

Келгуси йилларда бу ёндашув натижасида ўз мутахассислиги бўйича ишлаётган ёшлар сони кескин ошиши, иқтисодийёт эса замонавий билим ва кўникмага эга кадрларга бойиши кутулимоқда.

Жамшид СУЛТОНОВ,
Муҳаммад ал-Хоразмий номидаги Тошкент ахборот технологиялари университети проректори,
техника фанлари доктори.

“Ўзбекистонда олий таълим тизими янги босқичга чиқар экан, бу нафақат диплом берадиган, балки битирувчисини иш билан таъминлайдиган тизим бўлиши кўзда тутилган. Йирик саноат лойиҳалари, амалиётга йўналтирилган таълим, бизнесни бошлаш учун кредитлар — буларнинг барчаси ёшлар бандлигини таъминлашга хизмат қилади.”

дартлар асосида тайёрлайди. Демак, ахборот технологияларини олий таълим ва ишлаб чиқариш интеграциясига қўшиш, ёш мутахассисларни амалий лойиҳалар асосида тайёрлаш ва ИТ хизматлар экспортини кенгайтириш Ўзбекистонга ҳам рақамли иқтисодийётда етакчи ўрин эгаллаш имконини беради.

Соҳада рақамли интеграция ва технологик саноат

Жанубий Корея ИТ соҳасини иқтисодийётнинг стратегик тармоғи сифатида ривожлантирган. Жумладан, бу ерда "Digital New Deal" дастури доирасида рақамли инфратузилма ва стартапларни қўллаб-қувватлаш учун миллиардлаб доллар сарфланмоқда. Мактабдан университетгача барча босқичда рақамли кўникмалар ўқитилади. "5G" технологияси таълим жараё-

мумкин. Саноат тармоқларини рақамли ҳужумлардан ҳимоя қилиш учун замонавий киберхавфсизлик протоколларини жорий этиш лозим. Энг муҳими, олий таълим муассасаларида саноат учун маълум ИТ йўналишларини очиш, талабаларни амалиётга ва стартапларга жалб қилиш соҳада малакали мутахассислар тайёрлаш ва қўзлан-

Ўзбекистон учун ҳам ИТ соҳасини олий таълим ва ишлаб чиқариш билан чуқур интеграция қилиш, ёш мутахассисларни халқаро талабларга мос тайёрлаш, ИТ хизматлари экспортини кенгайтириш ва рақамли инфратузилмани ривожлантириш стратегик устувор йўналиш ҳисобланади.

Келгуси йилларда бу ёндашув натижасида ўз мутахассислиги бўйича ишлаётган ёшлар сони кескин ошиши, иқтисодийёт эса замонавий билим ва кўникмага эга кадрларга бойиши кутулимоқда.

Жамшид СУЛТОНОВ,
Муҳаммад ал-Хоразмий номидаги Тошкент ахборот технологиялари университети проректори,
техника фанлари доктори.

МЕҲНАТ ҚИЛГАН РОҲАТИНИ ҲАМ КЎРАДИ

Конимехлик Турсункул Абдураззоқов Янгиқозгон овулидан ўн чақирим узоқликдаги Шодмон қудуги атрофида яшайди. Қудуқ анча эски бўлиб, ўтган аср низоҳларида кўмилиб кетган эди. Ёнидаги янгиликдан Янгиқозгонга сув тортилган. Дикомиз қаҳрамони шу қудуқнинг сув техниги — насосни жадвал асосида қўшиб-ўчириб, электр линиясининг созилигини назорат қилиб туради. Ойлик маоши ҳам шунга яраша.

Омилкорлик

Дарвоқе, унга бу юмуш аслида ота касб, ҳарбий хизматдан қайтиши билан шу ишнинг бошидан тутди. — Билал кучга тўлган даврлар эди, зериккандан кўмилиб кетган эски қудуқни тозалаб, сув чиқардим, — дейди Т. Абдураззоқов. — Тегирмон юргизмайди-ку, лекан ажабтовур чуқук сув. Таваккал қилиб, кейинги йил қовун эқдим. Рўзгорга етарли ҳосил олдик. Кейинчалик ёнига тарвуз, қовоқ, қўшдик, янги ерлар ўзлаштирдик, шу тахлит 27 йилдан бери деҳқончилик ҳам қиламан. Конимехлик бу миришкорнинг полизи бугун 3 гектар атрофида. Умуман ўғит ишлатмагани учун бўлса керак, мижозлар йўлдан оғринмай ўзлари олиб кетишади. Энг муҳими, оиласи ёз неъматларига зориқмайди. Яқинда туман ҳокими унинг рўзгор тутуми ва омилкорлигини кўриб, ушбу тажрибани бошқа чўпон отарида ҳам омаллаштиришни маслаҳат берди.

Темур ЭШБОЕВ
(«Халқ сўзи»).

23-24 август кунлари Самарқандда триатлон бўйича «Challenge Samarkand — 2025» халқаро мусобақаси бўлиб ўтади.

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Сенати Кенгаши

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2020 йил 25 мартда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 842. 10 709 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қозғ бичими А—2. Баҳоси келишилган нархда.

Газетани ҳақидаги маълумотларни юклар олиш учун QR-коднинг телефонингиз орқали сканер қилинг.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона 71-259-74-51; қопилбаст 71-259-74-53;
эълонлар 71-259-74-87.

Тахририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.

Газетанинг сўзсиз берилиши учун обунани расмийлаштиришга ташкилот жавобгар.

Газета тахририят компьютер марказида тервалда ҳамда оператор М. Бегмуртов томонидан сақланади.

Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига "Шарқ" навириёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмахона телефони: 71-233-11-07.

• МАНЗИЛИМИЗ:
100066,
Тошкент шаҳри,
Ислом Каримов кўчаси, 55-уй.

Навбатчи муҳаррир — Ҳ. Қаршиев.
Мусаҳҳах — Ш. Машраббоев.

"Шарқ" навириёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили:
Буюк Турон кўчаси, 41. ЎЗА яқини — 01.30 Тоширилди — 02.40 1 2 3 4 5 6